

EIROPAS SOCIĀLĀS HARTAS PAPILDPROTOKOLS

ETS No 128

Additional Protocol to the European Social Charter

PREAMBULA

Šo Papildprotokolu parakstījušās Eiropas Padomes dalībvalstis,

- Apņēmoties veikt jaunus pasākumus, lai paplašinātu sociālo un ekonomisko tiesību aizsardzību, ko garantē Eiropas Sociālā Harta, kas tika atvērta parakstīšanai Turīnā 1961. gada 18. oktobrī (turpmāk saukta "Harta"),

Ir vienojušās par sekojošo:

I SADAĻA

Puses par savas politikas mērķi, kuru jāsasniedz visiem piemērotiem līdzekļiem - kā nacionāliem, tā starptautiskiem pēc sava rakstura, pieņem tādu apstākļu sasniegšanu, kuros var tikt efektīvi realizētas sekojošas tiesības un principi:

1. Visiem strādājošiem ir tiesības uz vienlīdzīgām iespējām un vienlīdzīgu apiešanos attiecībā uz nodarbinātību un nodarbošanos neatkarīgi no to dzimuma.
2. Strādājošiem ir tiesības uz informāciju un konsultāciju savā uzņēmumā.
3. Strādājošiem ir tiesības piedalīties darba apstākļu un darba vides noteikšanā un uzlabošanā savā uzņēmumā.
4. Ikvienai vecākās paaudzes personai ir tiesības uz sociālo aizsardzību.

II SADAĻA

Saskaņā ar III Sadaļas nosacījumiem Puses apņemas uzskatīt sev par saistošām sekojošos pantos minētās saistības:

1. pants - Tiesības uz vienlīdzīgām iespējām un vienlīdzīgu apiešanos attiecībā uz nodarbinātību un nodarbošanos neatkarīgi no dzimuma

1. Lai nodrošinātu efektīvu tiesību uz vienlīdzīgām iespējām un vienlīdzīgu apiešanos attiecībā uz nodarbinātību un nodarbošanos neatkarīgi no dzimuma izmantošanu,

Puses apņemas atzīt šīs tiesības un veikt nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu vai veicinātu to piemērošanu sekojošās jomās:

- darba pieejamība, aizsardzība pret noraidījumu un profesionālā pārorientācija;
- arodorientācija, apmācības, pārorientācija un rehabilitācija;
- darba noteikumi un darba apstākļi, ieskaitot atalgojumu;
- karjeras attīstība, ieskaitot paaugstinājumu darbā.

2. Nosacījumi, kas attiecas uz sieviešu aizsardzību, it īpaši attiecībā uz grūtniecību, dzemdībām un pēcdzemdību periodu, netiks pakļauti diskriminācijai kas minēta šī panta 1. punktā.

3. Šī panta 1. punkts nekavē veikt speciālus pasākumus, kas vērsti uz faktiski pastāvošās nevienlīdzības novēršanu.

4. Uz darbiem, kas pēc sava rakstura vai konteksta, kurā tie tiek veikti, var tikt uzticēti tikai viena dzimuma personām, šis pants vai daži no tā nosacījumiem var netikt attiecināti.

2. pants - Tiesības uz informāciju un konsultācijām

1. Lai nodrošinātu efektīvu strādājošo tiesību uz informāciju un konsultācijām savā uzņēmumā izmantošanu, Puses apņemas veikt vai veicināt pasākumus, kas ļautu strādājošiem vai to pārstāvjiem saskaņā ar nacionālo likumdošanu un praksi:

a. tikt regulāri vai piemērotā laikā un saprotamā veidā tikt informētiem par ekonomisko un finansiālo situāciju uzņēmumā, kas tos nodarbina, ar sapratni, ka zināmas informācijas atklāšana, kas varētu nodarīt ļaunumu uzņēmumam, varētu tikt liegta vai pakļauta konfidencialitātei; un

b. tikt savlaicīgi konsultētiem par pieņemamajiem lēmumiem, kas varētu ievērojami ietekmēt strādājošo intereses, it īpaši par tiem lēmumiem, kam varētu atstāt nozīmīgu iespaidu uz nodarbinātības situāciju uzņēmumā.

2. Puses var izslēgt no šī panta 1. punkta piemērošanas jomas tos uzņēmumus, kas nodarbina mazāk nekā zināmu skaitu strādājošo, šo skaitu nosakot nacionālajā likumdošanā vai praksē.

3. pants - Tiesības piedalīties darba apstākļu un darba vides noteikšanā un uzlabošanā

1. Lai nodrošinātu efektīvu strādājošo tiesību piedalīties darba apstākļu un darba vides noteikšanā un uzlabošanā savā uzņēmumā, Puses apņemas veikt vai veicināt tādos pasākumus, kas ļautu strādājošiem vai to pārstāvjiem, saskaņā ar nacionālo likumdošanu un praksi, piedalīties:

a. darba apstākļu, darba organizācijas un darba vides noteikšanā un uzlabošanā;

- b. veselības un drošības aizsardzībā savā uzņēmumā;
- c. sociālo un sociāli-kulturālo pakalpojumu un iestādījumu organizēšanā;
- d. uzraudzībā pār to, kā tiek ievēroti normatīvie akti, kas regulē šos jautājumus.

2. Puses var izslēgt no šī panta 1. punkta piemērošanas jomas tos uzņēmumus, kas nodarbina mazāk nekā zināmu skaitu strādājošo, šo skaitu nosakot nacionālajā likumdošanā vai praksē.

4. pants - Vecākās paaudzes personu tiesības uz sociālo aizsardzību

Lai nodrošinātu efektīvu vecākās paaudzes personu tiesību uz sociālo aizsardzību izmantošanu, Puses apņemas veikt vai veicināt, tieši vai sadarbībā ar sabiedriskajām vai privātajām organizācijām, attiecīgus pasākumus, kas domāti galvenokārt, lai:

1. ļautu vecākās paaudzes personām palikt pilntiesīgiem sabiedrības locekļiem cik vien ilgi iespējams, ar sekojošu līdzekļu palīdzību:

a. adekvātiem resursiem, kas ļautu tiem dzīvot pienācīgu dzīvi un aktīvi piedalīties sabiedriskajā, sociālajā un kultūras dzīvē;

b. informācijas nodrošināšanu par pakalpojumiem un iestādījumiem, kas ir pieejami vecākās paaudzes personām un viņu iespējām tos izmantot;

2. nodrošinātu vecākās paaudzes personām iespēju brīvi izvēlēties savu dzīvesveidu un dzīvot neatkarīgu dzīvi sev pierastā vidē tik ilgi, cik viņas to vēlas un spēj, ar sekojošu līdzekļu palīdzību:

a. viņu prasībām un veselības stāvoklim atbilstošas dzīvojamās platības nodrošināšanu vai atbilstošu palīdzību esošās dzīvojamās platības piemērošanā;

b. viņu veselības stāvoklim atbilstošas veselības apkopes un pakalpojumu nodrošināšanu.

3. garantētu vecākās paaudzes personām, kas uzturas vecu ļaužu iestādēs, attiecīgu atbalstu, respektējot to privāto dzīvi, un piedalīšanos lēmumu pieņemšanā, kas attiecas uz dzīves apstākļiem šajās iestādēs.

III SADAĻA

5. pants - Garantijas

1. Ikviens Puse apņemas:

- a. uzskatīt šī Protokola I Sadaļu par to savu mērķu deklarāciju, kurus tā centīsies sasniegt visiem atbilstošiem līdzekļiem, saskaņā ar šīs sadaļas ievadā minēto;
 - b. uzskatīt par sev saistošiem vienu vai vairākus šī Protokola II Sadaļas nosacījumus.
2. Pants vai panti, kurus Puse izvēlas saskaņā ar šī panta 1. punkta b. apakšpunktu, tiek paziņoti Eiropas Padomes Ģenerālsekretāram laikā, kad attiecīgā Līgumslēdzēja puse deponē savu ratifikācijas, akcepta vai apstiprināšanas instrumentu.
3. Jebkura no Pusēm kādā vēlākā laikā var deklarēt, paziņojot par to Ģenerālsekretāram, ka tā uzskata par sev saistošiem jebkurus šī Protokola II Sadaļas pantus, kurus tā nav līdz tam akceptējusi saskaņā ar šī panta 1. punktu. Šādas vēlāk sniegtas garantijas tiek uzskatītas par neatņemamu ratifikācijas, akcepta vai apstiprināšanas sastāvdaļu, un tām ir tāds pats spēks sākot ar trīsdesmito dienu kopš paziņojuma izdarīšanas dienas.

IV SADAĻA

6. pants - Pārraudzība pār to, kā tiek ievērotas dotās garantijas

Puses ziņo par to šī Protokola II Sadaļas nosacījumu piemērošanu, kurus tās ir akceptējušas, ziņojumos, kas iesniedzami saskaņā ar Hartas 21. pantu.

V SADAĻA

7. pants - Doto garantiju īstenošana

1. Attiecīgie šī Protokola II Sadaļas 1. - 4. pantu nosacījumi var tikt īstenoti sekojoši:

- a. ar likumiem vai normatīvajiem aktiem;
 - b. ar līgumiem starp darba devējiem vai darba devēju organizācijām un strādājošo organizācijām;
 - c. kombinējot šīs divas metodes; vai
 - d. ar citiem piemērotiem līdzekļiem.
2. Šī Protokola II Sadaļas 2. un 3. pantā minēto garantiju ievērošana tiek uzskatīta par efektīvu, ja saskaņā ar šī panta 1. punktu nosacījumi tiek piemēroti lielākajai strādājošo daļai.

8. pants - Hartas un šī Protokola saistība

1. Šī Protokola nosacījumi nav pretrunā ar Hartas nosacījumiem.
2. Hartas 22. - 32. un 36. panti, tos attiecīgi izmainot, ir piemērojami šim Protokolam.

9. pants - Teritoriālā piemērošana

1. Šis Protokols attiecas uz ikvienas Puses metropoles teritoriju. Ikvienu Pusi var parakstīšanas laikā vai deponējot ratifikācijas, akcepta vai apstiprināšanas instrumentus ar Eiropas Padomes Ģenerālsēkretāram adresētas deklarācijas palīdzību norādīt teritoriju, kas šim nolūkam tiks uzskatīta par tās metropoles teritoriju.
2. Ikvienu Līgumslēdzēja pusi šī Protokola ratifikācijas, akcepta vai apstiprināšanas laikā, vai jebkurā laikā pēc tam ar Eiropas Padomes Ģenerālsēkretāram adresēta paziņojuma palīdzību var deklarēt, ka šis Protokols pilnībā vai daļēji attiecas uz kādu ne-metropoles teritoriju vai teritorijām, kas uzrādītas minētajā deklarācijā, par kuru starptautiskajām attiecībām tā ir atbildīga vai par kurām tā uzņemas starptautisku atbildību. Deklarācijā tai jānorāda šī Protokola II Sadaļas pantu vai pantus, kurus tā atzīst par saistošiem attiecībā uz deklarācijā nosauktajām teritorijām.
3. Šis Protokols stājas spēkā attiecībā uz teritoriju vai teritorijām, kas nosauktas minētajā deklarācijā sākot ar trīsdesmito dienu skaitot no dienas, kad Ģenerālsēkretārs ir saņēmis paziņojumu par šādu deklarāciju.
4. Jebkura Puse var kādā vēlākā laikā deklarēt, nosūtot Eiropas Padomes Ģenerālsēkretāram paziņojumu, ka attiecībā uz vienu vai vairākām teritorijām, uz kurām saskaņā ar šī panta 2. punktu ir tikusi attiecināta šī Protokola darbība, tā atzīst par saistošiem jebkurus pantus, kurus tā līdz tam nebija atzinusi attiecībā uz šo teritoriju vai šīm teritorijām. Šādas vēlākā laikā sniegtas garantijas tiek uzskatītas par neatņemamu sākotnējās deklarācijas sastāvdaļu attiecībā uz attiecīgo teritoriju un tās iegūst tādu pašu spēku sākot ar trīsdesmito dienu skaitot no dienas, kad Ģenerālsēkretārs ir saņēmis paziņojumu par šādu deklarāciju.

10. pants - Parakstīšana, ratifikācija, akcepts, apstiprināšana un stāšanās spēkā

1. Šis Protokols ir pieejams parakstīšanai Eiropas Padomes dalībvalstīm, kas ir parakstījušas Hartu. To jāratificē, jāakceptē vai jāapstiprina. Neviena Eiropas Padomes dalībvalsts nevar ratificēt, akceptēt vai apstiprināt šo Protokolu izņemot vienlaicīgi ar Hartas ratifikāciju vai pēc tās. Ratifikācijas, akcepta vai apstiprināšanas dokumentus jādeponē pie Eiropas Padomes Ģenerālsēkretāra.
2. Šis Protokols stājas spēkā trīsdesmitajā dienā skaitot no dienas, kad tiek deponēts trešais pēc kārtas ratifikācijas, akcepta vai apstiprināšanas instruments.
3. Attiecībā uz ikvienu Protokolu parakstījušo dalībvalsti, kas to ratificē pēc tam, Protokols stājas spēkā trīsdesmitajā dienā skaitot no dienas, kad tā deponē savu ratifikācijas, akcepta vai apstiprināšanas instrumentu.

11. pants - Denonsēšana

1. Jebkura Puse var denonsēt šo Protokolu vienīgi pēc tam, kad ir pagājuši pieci gadi, kopš Protokols stājas spēkā attiecībā uz to, vai pēc tam ik pēc diviem gadiem un jebkurā no šiem gadījumiem pēc tam, kad tā sešus mēnešus iepriekš ir brīdinājusi Eiropas Padomes Ģenerālsēkretāru. Šāda denonsēšana neietekmē Protokola spēkā esamību attiecībā uz pārējām Pusēm, ar nosacījumu, ka jebkurā laikā šādas Puses ir ne mazāk kā trīs.

2. Saskaņā ar iepriekšējā punkta nosacījumiem, ikviena Puse var denonsēt jebkuru tās apstiprināto Protokola II Sadaļas pantu, ar nosacījumu, ka šai Pusei saistošo pantu skaits nekad nav mazāks par vienu.

3. Ikviena Puse var denonsēt šo Protokolu vai jebkuru no šī Protokola II Sadaļas pantiem saskaņā ar šī panta 1. punktā minētajiem nosacījumiem attiecībā uz jebkuru teritoriju, uz kuru šis Protokols ir piemērojams, pateicoties deklarācijai, kas ir iesniegta saskaņā ar 9. panta 2. un 4. punkta nosacījumiem.

12. pants - Paziņojumi

Eiropas Padomes Ģenerālsēkretārs informē Padomes dalībvalstis un Starptautiskā Darba biroja ģenerāldirektoru par sekojošo:

- a. ikvienu parakstu;
- b. ikviena ratifikācijas, akcepta vai apstiprināšanas instrumenta deponēšanu;
- c. ikvienu datumu, kurā šis Protokols stājas spēkā saskaņā ar 9. un 10. panta nosacījumiem;
- d. jebkuru citu dokumentu, paziņojumu vai ziņojumu, kas attiecas uz šo Protokolu.

13. pants - Pielikums

Šī Protokola pielikums ir tā neatņemama sastāvdaļa.

To apliecinot, apakšā parakstījušies, attiecīgi pilnvaroti, parakstīja šo Protokolu.

Parakstīts Strasbūrā, 1988. gada 5. maijā, angļu un franču valodā, kur abi teksti ir vienādi autentiski, vienā eksemplārā, kas glabājas Eiropas Padomes arhīvā. Eiropas Padomes Ģenerālsēkretārs izsūtīs apstiprinātas kopijas katrai Eiropas Padomes dalībvalstij.

